

STEI INTERSINDICAL: 40 ANYS DEFENSANT LA LLENGUA I LA CULTURA CATALANES!

Maria Antònia Font
secretària de Normalització Lingüística de l'STEI Intersindical

I què ha fet l'STEI per aquestes illes? Hem fet moltes coses però el que sabem segur és que l'STEI ha influït de forma positiva en tots els sectors i àmbits on ha actuat.

Quan giram la ullada cap enrere per veure i valorar quina ha estat la feina de l'STEI Intersindical durant aquests 40 anys en temes de nació, llengua i cultura, veim que ha estat una reivindicació constant per assolir la normalitat i la igualtat de drets amb l'altra llengua oficial de les illes. L'escomesa no ha estat fàcil. Ha estat ferma i constant a tots els àmbits d'actuació on ha arribat el sindicat.

En primer lloc cal destacar la defensa de la unitat de la llengua catalana, sempre d'acord amb la comunitat científica de romanistes del món. El nom inequívoc de llengua catalana, ha estat sempre ben clar per totes les persones que formam part del sindicat. Reconeixem una normativa comuna amb parlants d'altres parts del territori, la qual cosa no exclou que valorem molt positivament la riquesa que suposa la diversitat lingüística. Les varietats dialectals s'ensenyen i es treballen a l'escola. El català compta amb un gran

corpus de recull lèxic de tot el domini lingüístic: el diccionari català, valencià, balear d'Alcover-Moll.

Una altra característica important de l'STEI Intersindical pel que fa a la llengua ha estat treballar per garantir que tothom el pugui aprendre i per promoure'n el seu ús. El català és la llengua del sindicat, sempre s'ha emprat a les seves comunicacions internes i externes, als documents, actes notariais i a la majoria de recursos interposats davant els jutjats.

És important també la coherència del sindicat pel que fa a l'ús i a la defensa del català a tots els sectors on hi fa acció sindical: educació, sanitat, funció pública, administració local, l'empresa privada, etc. El català es defensa i s'empra en tots aquests sectors.

A l'STEI Intersindical sempre hem treballat per la normalització del català. Estam convençuts que és una eina per a la integració social, que facilita la

igualtat d'oportunitats, que afavoreix la necessària i imprescindible cohesió social, i que contribueix a la preservació de la diversitat lingüística i cultural que hi ha al món. Així mateix consideram que preservar la identitat cultural passa per mantenir i fer normal l'ús del català a tots els nivells, tenint en compte que una identitat assumida i clara ens fa menys vulnerables com a persones i ens dóna més seguretat com a societat que s'ha de comunicar amb altres comunitats, persones i entitats dins un món global i canviant.

L'STEI també va fer molta feina durant els anys 90 per aconseguir la transferència de les competències educatives de l'estat a les Illes Balears, per fer un model educatiu arrelat a la terra, la llengua i la cultura pròpies, on la llengua catalana fos l'eix vertebrador del sistema educatiu illenc i llengua d'ensenyament i de comunicació interna i externa. També per fer un model educatiu on es pogués participar per —entre tota la comunitat educativa—

poder definir altres característiques pedagògiques, educatives i socials que s'hi volguessin introduir, com són un sistema educatiu inclusiu, respectuós amb el medi ambient, en català, innovador, creatiu, modern, obert, connectat amb el món, solidari... un model d'escola que està definit des de fa anys per les assemblees d'afiliats que han participat als congressos de l'STEI Intersindical.

I així figura als Estatuts de l'STEI Intersindical, el document marc que defineix el model del sindicat i les línies bàsiques a seguir en la nostra acció sindical. Aquest document sempre ha tengut en compte el català i la seva defensa. I no només de la llengua, també de la cultura i de la nació cultural que compartim amb la resta de territoris de parla catalana com són el País Valencià, la Franja de Ponent, L'Alguer, Catalunya nord, Andorra i el Principat de Catalunya, i que, amb les Illes Balears, formam el que s'anomenen Països Catalans.

Concretament els nostres Estatuts defineixen que una de les característiques del sindicat, a més de ser democràtic, assembleari,

sociopolític, ecologista, feminista... és nacional, és a dir que *"treballa perquè es pugui arribar al ple exercici de l'autogovern, i lluita per l'assoliment del dret d'autodeterminació de les Illes Balears, en la perspectiva d'aconseguir la plena sobirania nacional, valorant la plena reivindicació i expansió de la llengua catalana, com un element essencial de la millora de la classe treballadora de les illes"*

I una de les finalitats de l'STEI a més de lluitar per les millores de les condicions de vida i de treball dels treballadors i treballadores, la defensa dels drets democràtics i els serveis públics, entre d'altres, s'hi troba el *"d'impulsar el ple reconeixement de la llengua catalana en tots els àmbits i el d'aconseguir que l'ensenyament sigui bastidor d'un projecte nacional"*. Els Estatuts també estableixen que *"la llengua pròpia del sindicat és el català"* i que *"l'STEI Intersindical mantindrà relacions prioritàries amb la Intersindical valenciana (IV) i amb la Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC)"*.

L'STEI Intersindical té diferents sectors i en tots ells es defensa llengua, cultura, nació, identitat... es promou el

coneixement i l'ús del català... i es treballa per arribar a la igualtat plena de drets de les dues llengües oficials, tal com marca l'Estatut d'Autonomia aprovat el 1983.

A l'ensenyament públic i privat concertat s'ha fet feina des del Consell Escolar d'Illes Balears, a les meses sectorials d'educació per promoure normatives que possibilitin l'ensenyament 100% en català, que es cataloguin totes les places amb l'acreditació del coneixement del català, s'ha aconseguit que tot el coneixement que es tenguí per damunt el requisit sigui comptat com a mèrit, que es consensuï el model lingüístic escolar... L'STEI Intersindical sempre ha treballat i treballa per anar endavant amb la normalització del català tal com marca la Llei de NL de 1986 i no hem permès -juntament amb la resta de la comunitat educativa, les entitats cíviques com OCB, Institut d'estudis eivissencs, Institut menorquí d'estudis, OCB Formentera, Escoles mallorquines, Moviments de renovació pedagògica, Enllaçats per la Llengua, l'Assemblea de docents... i la majoria de sindicats de l'educació- fer cap passa endarrere.

Concretament destacarem, en aquest període que ara celebrem, algunes de les accions i mobilitzacions que férem, sempre acompanyades per interposició de recursos davant els tribunals quan ha fet falta.

Si miram els documents dels primers anys de l'STEI hi trobarem sempre referències al català. La demanda de cursos de formació per als docents, l'ensenyament DEL català, l'ensenyament EN català, els estudis fets d'anàlisis comparatives dels sistemes educatius, els reculls legislatius de la normativa que afectava la llengua per facilitar als centres la legislació que els permetia la implantació de l'ensenyament DE i EN català. Les jornades de debat i formació, la participació a congressos, taules rodones i conferències... sempre per dur endavant la normalització del català i atorgar-li l'espai que li corresponia.

Més endavant entre d'altres fets significatius hi figura la campanya que férem per aconseguir que el nivell C de català no s'atorgàs als alumnes de 4t d'ESO amb un aprovat rascat. Una idea del PP durant la legislatura 2003-2007. Ho aconseguírem partint d'una assemblea de professors dels departaments de català dels instituts

de totes les Illes, on el 50% dels departaments acordàrem fer un "aprovat general" si la conselleria feia una norma que convalidava l'aprovat amb un 5 -de l'assignatura de llengua i literatura catalanes de 4t d'ESO- amb el nivell C de català. Rectificaren! Això va ser una gran victòria, fruit de la unió de forces –i la feina, el compromís i la fermesa- de l'STEI Intersindical i l'Assemblea de professors dels IES de totes les Illes. Durant aquesta legislatura també traguérem els professors de la xarxa pública de l'obligatorietat de formar part de tribunals per examinar persones de fora del sistema educatiu i en horari de cap de setmana.

Durant la legislatura Bauzá (PP) hi va haver un atac sense precedents. Férem moltes accions per defensar el català i no fer cap pas enrere. L'STEI té un llibre editat que en parla de forma detallada i extensa "Per l'educació, contra el mal govern". Així i tot en farem una breu pinzellada. Les accions en contra del català començaren per fer la campanya "Lliure elecció de Llengua per part del pares i mares". Sorgí la idea de lluir un llaç quadribarrat d'un institut de Mallorca com a símbol de la defensa del català, i després vingué la prohibició del llaç... *"no era una reivindicació compatible"* segons el conseller

d'educació del PP. El president Bauzá no volia llaços a les façanes dels centres i començà la persecució. Sorgiren llaços per tot, per centres, edificis públics de totes les illes, els duaguérem al Principat de Catalunya i el País Valencià, es constituïren Assemblees de mestres i professors en català i Assemblees d'Enllaçats a totes les illes i, des de l'STEI, aconseguírem redactar -amb les aportacions de les assemblees convocades pel sindicat a les Pitiüses, Menorca i Mallorca- un argumentari consensuat a totes les illes, a favor de triar el català com a llengua de l'ensenyament destinat a mestres, pares, mares, direccions dels centres... Al final el 87% de pares i mares trià l'ensenyament en català. La feina feta pels mestres, des de la transició, a favor de l'ensenyament en català, estava tan ben feta que va aguantar les envestides d'en Bauzá i el govern del PP contra el català. Primera victòria. N'hi va haver més!

Després començà el tractament integral de llengües, el TIL!. Aquí l'STEI va fer una primera impugnació al Decret que va donar lloc, dia 6 de setembre de 2013, just abans de l'inici del curs que havíem convocat la vaga indefinida, a una suspensió cautelar del decret TIL. La cosa però, va ser contestada immediatament per un Decret Llei per part del Govern Bauzá. I el TIL va continuar endavant. Férem la vaga indefinida, convocada per l'STEI Intersindical, CCOO i l'Assemblea de docents i férem 3 setmanes de vaga, tant els mestres i professors de l'ensenyament públic, com els de la privada concertada i les cooperatives d'ensenyament. I ho férem amb l'ajuda de la FAPA, COAPA, la CRIDA, i molt de suport de la Societat civil i dels partits polítics i la majoria de grups parlamentaris de l'oposició, mentre tota Mallorca anava plena del crit "A Mallorca en català!". Aquest procés va culminar amb manifestacions a totes les Illes "A favor d'una educació de qualitat, inclusiva i en català" que va treure al carrer el 10% de la població de cada illa. A Mallorca unes 100.000 persones amb camisetes verdes. I uns tant per cents semblants a les Pitiüses i a Menorca. Fou però el recurs presentat per l'STEI Intersindical, i d'altres sindicats, contra el Decret TIL i l'ordre que el desplegava, que va

ocasionar la suspensió cautelar de l'ordre i la nul·litat del Decret. Una altra victòria rotunda i implacable que va ser conseqüència del recurs interposat i de la feina de tota la comunitat educativa.

Pel que fa a la nostra feina dins el sector de sanitat, a més de defensar una sanitat pública de qualitat, amb més recursos econòmics i més personal de totes les categories laborals, més i millors equipaments sanitaris, també hem treballat per la normalització i l'ús del català entre els professionals de la sanitat pública, la promoció de l'ús del català entre els usuaris, la garantia de poder exercir el dret de la població que vulgui utilitzar la llengua catalana a la sanitat... Campanyes de voluntariat, cursos de català específics per al personal sanitari... L'STEI Intersindical també promou la formació en comunicació entre professionals de la sanitat i els seus pacients, com a element de qualitat en l'atenció als usuaris, la millora del diagnòstic i el seguiment del tractament prescrit.

Durant el 2008 ja férem una campanya del català a Sanitat per col·laborar en l'aprenentatge d'aquesta llengua entre els professionals sanitaris. Ens férem voluntaris per acollir una parella lingüística del sector de sanitat, al programa posat en marxa i gestionat pels serveis lingüístics Paraula.

Des de funció pública, tant a l'administració autonòmica com a l'administració local, s'ha fet feina perquè totes les places estiguin definides amb un perfil de coneixements de català a la relació de llocs de treball (RLT) i així ha estat. Quan el conseller de funció pública del PP va rebaixar el requisit d'acreditació del coneixement del català als funcionaris, l'STEI Intersindical ho va recórrer davant els tribunals i ho va guanyar.

La coherència en el manteniment de la defensa de la llengua pròpia es tradueix en la defensa de les llengües pròpies dels Països on l'STEI Intersindical, L'Escola de Formació i mitjans didàctics i l'Associació Ensenyants Solidaris, hi fan projectes de cooperació. Sensibles com som a la pervivència de comunitats lingüístiques i culturals i els drets col·lectius dels

pobles, defensam les comunitats indígenes de Guatemala, Equador, Perú i tots els altres països on desenvolupam aquests projectes de cooperació, formació i sensibilització.

Les altres secretaries transversals, de la dona, moviments socials, formació... també defensen i utilitzen el català en la seva acció sindical i estan vigilants que la llengua catalana hi sigui llengua d'ús en tots els àmbits, organitzacions i entitats amb les quals col·laboren.

El nostre sindicat és membre de la Federació d'organitzacions per la llengua catalana (FOLC) des del moment que es va constituir el 2006. Una organització que du endavant projectes amb entitats de tots els Països Catalans. L'STEI Intersindical, juntament amb la USTEC-STEs i la Intersindical valenciana, formam part de la FOLC des de fa 11 anys. Per altra banda durant la legislatura Bauzá el nostre sindicat va dur els llaços al Principat i al País valencià i va ser l'entitat que va convocar la primera reunió d'Enllaçats per la Llengua a Castelló el desembre de 2013.

Hi ha tres elements importants que, mirant aquests 40 anys, han estat presents i s'han mantingut en les actuacions de l'STEI Intersindical i són les tres C: compromís, constància i coherència. Compromís. Ho feim i ho

hem fet perquè les persones que som al sindicat i les que hi han passat creim que la llengua d'aquestes illes és un tret d'identitat que ens defineix com a poble, element indispensable per mantenir la diversitat cultural i lingüística que hi ha al món, un element que s'ha configurat en aquest territori i a llarg de la història, un llegat que ha de perviure per a les generacions futures, una eina d'integració i de cohesió social que volem que es mantingui i sigui compartida per totes les persones que viuen i treballen en aquestes illes. Constància. Per tots els anys que fa que hi feim feina. Coherència. Per tota la feina feta a tots els àmbits en què participam.

I per acabar aquest article vull dir que he tengut la sort de poder fer feina a l'STEI i continuar la bona feina de les persones que m'han precedit, i ho he fet amb la il·lusió de dur la torxa ben amunt, tant com la que aixecaren les altres persones i també amb la convicció que la feina que l'STEI Intersindical ha fet durant aquests 40 anys, es continuarà fent per les persones que n'assumiran la responsabilitat més endavant fins arribar a la igualtat plena de les dues llengües oficials.

Endavant amb l'STEI Intersindical. Hi ha molta feina per fer encara i esperam arribar a la plena normalitat del català abans dels següents 40 anys! ■